

"Els jesuïtes a Chiapas no sols denuncien sinó que es mullen a favor dels indígenes"

Dill, 29/09/2014 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Amb la idea d'explicar la situació dels indígenes a la zona de Chiapas, a Mèxic, el periodista **Josep Lluís Penadès** va voler conèixer amb una família tseltal. La vivència religiosa d'aquelles persones el va sorprendre de seguida i el va obligar a replantejar el guió del documental que havia previst. El resultat s'estrena aquest dijous als cinemes Girona amb el títol [La Misión Tseltal](#) i té la missió Jesuïta de Bachajón com un dels principals protagonistes.

El documental, produït per Mans Unides, explica la lluita de la comunitat tseltal per defensar la terra davant l'assetjament del govern de Mèxic i les Corporacions. En aquesta lluita, i en moltes altres reivindicacions, la Companyia de Jesús ofereix un suport indiscutible als indígenes.

El realitzador del muntatge va aterrar a Mèxic amb una visió preconcebuda de la tasca missionera: "En arribar em va sorprendre moltíssim que estaven fortament cristianitzats. Tenia els meus dubtes perquè considerava que les missions evangelitzadores destrueixen les cultures i costums de les comunitats indígenes".

Penadès va entendre que "ometre el tema de la religió era falsejar el documental", i va voler saber el per què d'aquella religiositat. Va ser llavors quan va conèixer la [missió jesuïta de Bachajón](#). Fruit de la convivència i de conèixer la implicació dels religiosos contra la situació vulnerable dels indígenes, reconeix: "Crec fermament en aquesta gent que seguint el seu missatge de fe lluiten per la justícia social d'aquestes comunitats".

Denúncia, implicació, transformació

La lluita social dels jesuïtes passa, per exemple, pel fet que tots els missioners d'aquesta comunitat parlin el tseltal. "Són defensors de la llengua i donen classes als mateixos indígenes perquè es compleixi la normativa de Mèxic que diu que

l'ensenyament ha de ser bilingüe”, explica Penadès.

En aquest sentit, el [periodista català](#) reconeix que “els jesuïtes a Chiapes no sols denuncien la situació del que està passant, sinó que aporten solucions i es mullen a favor dels indígenes”. En el cas de procurar-los una forma de vida, ensenyen als indígenes a ser autosuficients a partir d'alternatives de conreu.

Una religió de síntesi

El director del documental considera que els jesuïtes “són molt respectuosos amb les creences”. Així, explica que quan les missions van ser expulsades de Mèxic, les comunitats tseltals van estar durant cent anys sense relació amb l'església catòlica. Què va passar? Els indígenes van sintetitzar les seves creences. I quan els jesuïtes van tornar a la dècada dels cinquanta ho van saber respectar.

Avui, diu el periodista, practiquen "una síntesi de creences" i els mateixos jesuïtes "no imposen, sinó que respecten les seves cerimònies i litúrgies, basades en la visió tseltal". I Penadès hi afegeix: "Des de fora es podrien considerar celebracions paganes, però res més lluny de la realitat”.

Penadès conclou que un dels fets que més el van sorprendre va ser com la missió era compartida des de creences molt diferents: “A la mateixa missió hi havia agnòstics i ateus - com el noi que va muntar l'emissora de ràdio!-. Aquesta diversitat i pluralitat, aquesta convivència de gent amb creences ben diferents, però que tenen una causa comuna, i que a més treballen des de la missió jesuïta, em va semblar meravellós”.

La reivindicació de la terra

“La missió està al seu costat al costa amb totes les seves reivindicacions”, reconeix Penadès. Per exemple, el govern vol construir una autopista que travessi el seu territori i que porti els turistes directament a les runes de Palenque. Lluny de suposar-los cap benefici, aquesta obra seria un greuge a la situació de les comunitats indígenes, i els religiosos ho estan denunciant: “En l'àmbit nacional, els jesuïtes estan fent una protesta molt potent”.

De la mateixa manera, també s'han implicat en el camp de la salut i la sanitat. Segons explica el director del documental, treballen per superar la xacra social de l'alcoholisme que deriva en maltractament en criatures i dones; i ensenyen el conreu de plantes medicinals que ajudin a pal·liar el dolor de certes malalties. És una alternativa clara al missatge oficial del govern, que publicita una bona atenció sanitària arreu, quan en realitat la zona no disposa d'hospitals ni de metges.

Aquí podeu veure el trailer del documental:

Dijous, després de la projecció de la pel·lícula, s'oferirà un col·loqui en què participaran l'autor, Josep Lluís Penadès, i el director de la Misión Jesuita de Bachajón, **Pepe Avilés**, per videoconferència projectada a la gran pantalla. Els espectadors podran preguntar-los en viu i en directe detalls sobre el rodatge i la situació dels pobles originaris descendents dels maies.